

ГС «Католицька освіта»
вул. Хуторівка, 35-б
м. Львів, 79031
+38 097 6320388
uace.ugcc@gmail.com
www.osvita-ugcc.org

UA «Catholic Education»
Vul. Khutorivka, 35-b
Lviv, 79031
+38 097 6320388
uace.ugcc@gmail.com
www.osvita-ugcc.org

Затверджено
ГС «Католицька освіта»
о. Петро Майба
27 вересня 2021

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Загальні положення

Освітня програма для підвищення кваліфікації педагогічних працівників **«Основні засади формування духовності, активізації емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку педагогів на інноваційних засадах»** розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, Концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти.

Актуальність програми полягає у потребі активізації процесу духовного і культурного, а також емоційно-ціннісного розвитку педагогів, які, відповідно, таким чином зможуть забезпечити високу якість процесу освіти, котра, згідно українського законодавства, є «основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою»¹. З іншого боку, актуальним в контексті програми є також активізація у педагогів здатності відповідати на духовні потреби учнів та сприяти їхній реалізації.

Окремо варто зазначити, що Закон України «Про освіту» передбачає задоволення духовних потреб громадян шляхом заснування приватних закладів освіти, зокрема заснованих релігійними організаціями, статuti (положення) яких зареєстровано згідно встановленого законом порядку. Вони мають право визначати релігійну спрямованість своєї освітньої діяльності. Наявність таких закладів, відповідно, зумовлює нагальну потребу відповідного підвищення кваліфікації їхніх педагогічних працівників у напрямку активізації розвитку духовних цінностей та сучасних компетенцій на інноваційних засадах.

З іншого боку, актуальність програми підкреслює те, що зміст освітніх програм, зокрема, якщо йдеться про заклади дошкільної освіти, має передбачати утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини. Чого в сучасних умовах практичного неможливо

¹ Див.: Закон України «Про освіту», преамбула.

досягти без інноваційного підходу до формування духовності, а також активізації емоційно-ціннісного та компетентнісного розвитку педагогів. Безперервність такого підходу в закладах середньої освіти сприятиме тому, що усі учні, серед яких також і майбутні студенти закладів вищої духовної освіти, зусиллями сформованих і компетентних педагогів зможуть досягнути відповідні компетенції за допомогою духовного і культурного, а також емоційно-ціннісного розвитку.

У межах Концепції Нової української школи визначено цінності як еталон «бажаного й належного ставлення особистості до об'єктів матеріальної і духовної діяльності людей, до природи й суспільства»². Саме цінності характеризують соціально й особистісно значущі сенси життя людей. Розрізняють загальнолюдські, національні, колективні, індивідуальні, родинні, духовні та інші цінності. Цінностями шкільної освіти, в свою чергу, визначені гуманізація, культурологічна спрямованість, громадянське виховання й розвиток, цінності прав і свобод дітей і молоді, працелюбність і відповідальність, екологічний світогляд, здатність навчатися впродовж життя, мовна та інформаційна культура, толерантність, цінність здорового способу життя. Підвищення кваліфікації за цією програмою, у свою чергу, допоможе активізувати у педагогічних працівників формування і розвиток духовної й емоційно-вольової сфери, а також сфери цінностей, особистих і професійних компетенцій загалом. Відтак це дозволить педагогічним працівникам якісно здійснювати формування загальнолюдських й інших цінностей в учнів на інноваційних засадах, відповідних компетентнісній парадигмі НУШ.

Оновлене сприйняття місії вчителя нової української школи **актуалізує необхідність реалізації принципів педагогіки партнерства та особистісно-орієнтованої моделі освіти**, адаптованих до вимог сучасності. Це, у свою чергу, відповідає потребі актуалізації у педагогів нерозривно пов'язаних із духовністю загальнокультурних і морально-етичних цінностей, формуванню яких вони мають сприяти в учнів. Що також сприятиме активізації ціннісної орієнтованості наскрізного процесу виховання, передбаченого Концепцією НУШ.

1.2. Цільова аудиторія

Педагогічні працівники закладів освіти різних рівнів акредитації та форм власності, а також представники різних суб'єктів освітньої діяльності. Зокрема, вчителі етики, християнської етики та філософсько-світоглядних дисциплін, а також педагогічні працівники закладів освіти, заснованих релігійними організаціями.

1.3. Мета програми

---

² Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.

Метою освітньої програми є підвищення кваліфікації педагогічних працівників через активізацію їх духовного, емоційно-ціннісного та безперервного компетентнісного розвитку на інноваційних засадах, відповідно визначених у Законі України «Про освіту» та в Концепції Нової української школи.

Також програма передбачає активізацію розвитку у педагогів необхідних компетенцій для сприяння організації ціннісно-орієнтованого процесу освіти на всіх рівнях, що, в свою чергу, позитивно вплине на формування наскрізного процесу виховання учнів, побудованого на ціннісних засадах.

1.4. Цінності, суттєво важливі для формування і подальшого безперервного розвитку базових компетентностей педагога

Головна ідея підвищення кваліфікації педагогічних працівників у контексті активізації духовного, емоційно-ціннісного та безперервного компетентнісного розвитку полягає в забезпеченні процесу формування фахівців за допомогою спрямованості їх на діяльність в ключі загальнолюдських й інших суттєвих цінностей. Такий процес передбачає ціннісно-орієнтований підхід до взаємодії у педагогічних колективах, взаємодії з батьками, партнерства з учнями і залучення їх до спільної діяльності в рамках освітніх програм.

Цінності, суттєві для формування базових компетентностей педагогічних працівників, базуються на основних особистісних та професійних якостях, необхідних для продуктивних результатів та удосконалення освіти на всіх рівнях. Згідно Концепції НУШ, це, зокрема:

- **загальнолюдські цінності** – еталони належного ставлення до об'єктів матеріальної і духовної діяльності людства, до природи й суспільних надбань, що характеризують значущі сенси життя для кожної людини;
- **цінності дитинства** – цінності прав і свобод дітей і молоді (зокрема, права на всебічний гармонійний розвиток; на ціннісне виховання, вільний доступ до освіти та ресурсів, необхідних для задоволення базових потреб; права на задоволення своїх особистісних і духовних потреб тощо);
- **родинні цінності** – любов, вірність, чесність, довіра, почуття значимості, взаємоповага, прощення, щедрість, спілкування, традиції³;
- **загальнокультурні цінності** – етичність культури, професійна доброчесність, командний дух;
- **духовні цінності** – особиста і релігійна свобода, культурне різноманіття, повага до рідної культури, повага до духовного світогляду кожної людини;
- **морально-етичні цінності** – гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей;

³ Див.: Олена Демчук. *Сімейні цінності як парадигма інституту життєдіяльності*. Нова педагогічна думка, 2017, № 1 (89).

- **соціально-політичні цінності** – відкритість на генерування нових ідей, аби згодом спільною працею втілювати їх у життя з метою підвищення як соціального статусу та добробуту колективу (громади), так і розвитку соціуму загалом;
- **національні цінності** – патріотизм, демократія, повага до рідної мови, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність;
- **цінності шкільної освіти** – гуманізація, культурологічна спрямованість, громадянське виховання й розвиток, працелюбність, відповідальність, екологічний світогляд, здатність навчатися впродовж життя, інформаційна культура, толерантність, формування здорового способу життя.

Вибіркові модулі програми пропонуються слухачам за очною, змішаною та дистанційною формами навчання в рамках основних модулів і тем обов'язкової складової освітньої програми.

Очікувані результати навчання охоплюють:

Знання і розуміння	<ul style="list-style-type: none"> – принципів, засобів і методів формування духовності в контексті педагогічної роботи; – переваг наявності емоційно-ціннісного розвитку для особистісного і професійного зростання педагога; – етапів компетентісного розвитку педагога; – чинників, які впливають на доцільність застосування інноваційних засад у процесі педагогічної діяльності; – базових понять та основних підходів до аналізу у сфері духовного, емоційно-ціннісного і компетентісного розвитку; – основних завдань ціннісного підходу у вихованні й освіті та його значення для педагогічного колективу, співпраці з учнями та батьками учнів; – чинників, що впливають на особливості розвитку цінностей в контексті корпоративної педагогічної культури і формування професійної доброчесності; – розвитку духовності, емоційної зрілості та якісного компетентісного розвитку в контексті партнерства з учнями та взаємодії з батьками; – інструментів побудови ціннісно-орієнтованого колективу закладу освіти; – прикладних аспектів формування духовності та проявів емоційно-ціннісного і компетентісного розвитку у сфері освіти та виховання.
Розвинені вміння	<ul style="list-style-type: none"> – формувати духовність за допомогою вивчених засобів і методів; транслювати засвоєні та переосмислені цінності у закладі освіти за місцем праці;

	<ul style="list-style-type: none"> – сприяти активізації емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку, спираючись на інноваційні засади й відповідні освітні компетенції; – реалізувати заходи, пов'язані із організацією розвитку духовності й ціннісно-орієнтованого підходу в умовах освітнього процесу; – сприяти компетентнісному розвитку, який буде реалізовуватися на інноваційних засадах.
Диспозиції (цінності, ставлення)	<ul style="list-style-type: none"> – цінність кожної особистості, залученої до процесу освіти, її гармонійного розвитку та зростання; – ціннісна комунікація, відкритість на цінності різних людей, безперервний професійний компетентнісний розвиток; – відданість задуму щодо важливості участі в ціннісно-орієнтованому освітньому процесі учнів, їхніх батьків та педагогічного колективу; – переосмислення власної педагогічної практики в ключі можливості формування духовності, розвитку нових компетенцій та активізації існуючих, а також в контексті емоційно-ціннісного розвитку.

2. Загальна характеристика освітньої програми

2.1. Зміст програми

Зміст освітньої програми «Основні засади формування духовності, активізації емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку педагогів на інноваційних засадах», зокрема цілісний і системний добір модулів і тем, ураховує особливості професійної діяльності вчителя нової української школи. Зміст програми визначається вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитами замовників освітніх послуг.

Зміст програми має практичну спрямованість, містить обов'язкову складову та охоплює змістовну, практичну (практично-зорієнтовану) і ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації вчителів.

2.2. Форми реалізації освітньої програми

Освітня програма передбачає очну, очно-заочну або дистанційну форму навчання.

Очна форма навчання організовується ГС «Католицька освіта» через освітньо-методичні структури (зокрема, Освітньо-методичний центр ім. о. Ю. Дзєровича) шляхом проведення:

- тренінгових занять;
- інтерактивних лекцій;
- практичних занять;
- дискусій;
- самостійної роботи.

2.3. Терміни навчання

Освітня програма передбачає обов'язкову частину.

Обов'язкова частина складається з очних (очно-заочних) сесій (30 год.) і дистанційного навчання (30 год.) і охоплює фахові навчальні модулі, а також самостійне опрацювання завдань, підготовку і захист навчальних проектів.

Таким чином, навчальний план освітньої програми передбачає 60 академічних годин, 2 ECTS-кредити (див. Табл. 1).

Під час підсумкової сесії відбувається презентація авторських творчих проектів (навчально-методичних розробок, презентацій, навчальних проектів).

Таблиця 1. План-графік освітньої навчальної програми

Період навчання	К-ть год.	Модулі / теми	Основні поняття
Обов'язкова складова			
Сесія 1	14	Модуль 1. Основи формування духовності. Тема 1. Пошук сенсу життя та його світоглядні основи. Поняття відповідальності та основи міжособистісного спілкування.	Духовність педагога. Основні принципи розвитку духовності: сумлінність, безперервність, відкритість, толерантність, якісна комунікація. Етапи формування духовності. Визначення цілей духовного розвитку. Прийняття рішення про ціннісний підхід у процесі освіти.
		Тема 2. Життєві дороговкази і формування цінностей. Принципи ненасильницького спілкування.	Визначення найважливіших цінностей. Ціннісно-орієнтовані стратегії побудови та функціонування закладу освіти. Цінності, наявність яких забезпечує
		Тема 3. Етика, мораль і розвиток духовності в контексті педагогічної діяльності. Вирішення складних ситуацій.	максимальну ефективність процесу освіти. Стадії духовного й емоційно-ціннісного розвитку педагога. Факти, що

		<p>Тема 4. Вимір цінностей в розбудові співпраці у педагогічному колективі, з учнями та їхніми батьками. Вербальна та невербальна взаємодія.</p>	<p>свідчать про недостатню ефективність застосування ціннісного підходу в діяльності. Принципи ціннісного спілкування в процесі виховання і освіти. Розвиток педагога як безперервний процес. Запобіжна система виховання в освітньому процесі. Індивідуальний підхід до учнів. Лідерство педагога в процесі освіти. Навчання ціннісній комунікації в закладі освіти. Забезпечення права вільного вибору. Формування і розвиток цінностей в учнів. Управлінський та психолого-педагогічний аналіз поняття «ціннісно-орієнтована освіта».</p>
		<p>Тема 5. Цілісний і гармонійний розвиток педагога як безперервний процес. Типи ставлення до себе та до світу.</p>	
		<p>Тема 6. Формування ціннісно-орієнтованого процесу виховання і освіти.</p>	
		<p>Тема 7. Теоретико-методологічні засади запобіжної системи виховання.</p>	
<p>Сесія 2</p>	<p>6</p>	<p>Модуль 2. Формування педагога на інноваційних засадах (особистий і професійний вимір).</p> <p>Тема 8. Формування на інноваційних засадах, його мета, завдання та передумови.</p> <p>Тема 9. Особистість педагога та його життєвий проект.</p> <p>Тема 10. Педагог як лідер у процесі освіти. Комплекс тренінгових занять на розвиток лідерських компетенцій.</p>	<p>Формування автобіографічної розповіді та обґрунтування професійного вибору. Постійне формування і розвиток. Супровід та інтеграція педагога. Педагогічний проект закладу освіти в контексті ціннісного підходу. Виховна місія освіти. Взаємодія між педагогами і батьками учнів. Ціннісне спілкування та розвиток міжособистісних взаємин. Лідерство педагога. Командна робота. Ціннісно-орієнтований процес освіти. Увага до різноманітності в колективі закладу освіти. Ціннісне оцінювання і етика в процесі контролю.</p>

Сесія 3	10	Модуль 3. Лінії розвитку закладів освіти на інноваційних засадах у контексті формування ціннісно- орієнтованих компетенцій педагогів. Тема 11. Розбудова середовища освіти та компетенції педагога у ньому.	Формування педагогів та критерії розбудови ціннісного середовища освіти. Навчальна вправа «Профіль педагога в контексті інноваційних компетенцій». Ролі та функції педагогічних працівників в контексті ціннісно-орієнтованого управління закладом освіти. Теоретико-методологічні основи проведення педагогічних тренінгів «Місія і профіль сучасного педагога» і «Педагогічний супровід учня в закладі освіти». Технологія профільних конференцій та монографічних курсів, днів підвищення кваліфікації. Вимоги супроводу молодих і досвідчених педагогів. Теоретичні і методичні основи проведення ціннісно-орієнтованої підготовки директорів і педагогів. Ціннісно- мотиваційна сфера, її розвиток. Освітньо- педагогічні інновації. Практичні курси для фахівців із педагогічних інновацій. Ціннісні принципи оцінювання.
		Тема 12. Дороговкази для ціннісно- орієнтованого управління у процесі освіти.	
		Тема 13. Навчальні заходи, важливі для розбудови ціннісно- орієнтованого середовища освіти.	
		Тема 14. Педагогічні інновації та сучасна освіта. Тема 15. Презентація авторських творчих проектів. Критерії оцінки ефективності зворотного зв'язку.	
Усього	30 акад. годин		

**Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів освіти:**

Період навчання	К-ть год.	Зміст. Основні Теми	Очікувані результати
----------------------------	----------------------	----------------------------	-----------------------------

<p>Сесія 1 Очна, очно-заочна</p>	<p>14</p>	<p>Вступ. Відкриття першої сесії. Привітання учасників. Огляд освітньої програми. Представлення команди тренерів.</p> <p>Модуль 1. Основи формування духовності</p> <p>Тема 1. Пошук сенсу життя та його світоглядні основи. Поняття відповідальності та основи міжособистісного спілкування.</p> <p>Тема 2. Життєві дороговкази і формування цінностей. Принципи ненасильницького спілкування.</p> <p>Тема 3. Етика, мораль і розвиток духовності в контексті педагогічної діяльності. Вирішення складних ситуацій.</p> <p>Тема 4. Вимір цінностей в розбудові співпраці у педагогічному колективі, з учнями та їхніми батьками. Вербальна та невербальна взаємодія.</p> <p>Тема 5. Цілісний і гармонійний розвиток педагога як безперервний процес. Типи ставлення до себе і до світу.</p> <p>Тема 6. Формування ціннісно-орієнтованого процесу виховання і освіти.</p> <p>Тема 7. Теоретико-методологічні засади запобіжної системи виховання.</p>	<p>Розуміння слухачами особливостей їх участі в освітній програмі, цілей і завдань освітньої програми, власних очікувань. Знання та розуміння слухачами принципів, засобів і методів формування духовності в контексті педагогічної роботи.</p> <p>Розуміння і аналіз переваг наявності емоційно-ціннісного розвитку для особистісного і професійного зростання педагога.</p> <p>Розуміння етапів компетентнісного розвитку педагога. Знання чинників, які впливають на доцільність застосування інноваційних засад у процесі педагогічної діяльності, а також вміння застосовувати базові поняття та основні підходи до аналізу у сфері духовного, емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку.</p> <p>Розуміння основних завдань ціннісного підходу у вихованні й освіті та його значення для педагогічного колективу, співпраці з учнями та батьками учнів. Здатність оперувати чинниками, що впливають на особливості розвитку цінностей в контексті корпоративної педагогічної культури і формування професійної доброчесності.</p>
---	-----------	--	--

Сесія 2 Очна, очно-заочна	6	Модуль 2. Формування педагога на інноваційних засадах (особистий і професійний вимір)	Розуміння процесу розвитку духовності, емоційної зрілості та якісного компетентнісного розвитку в контексті партнерства з учнями та взаємодії з батьками. Здатність оперувати інструментами побудови ціннісно-орієнтованого колективу закладу освіти. Усвідомлення прикладних аспектів формування духовності та проявів емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку у сфері освіти та виховання.
		Тема 8. Формування на інноваційних засадах, його мета, завдання та передумови.	
		Тема 9. Особистість педагога та його життєвий проект.	
		Тема 10. Педагог як лідер у процесі освіти. Комплекс тренінгових занять на розвиток лідерських компетенцій.	
Сесія 3 Очна, очно-заочна, дистанційна	10	Модуль 3. Лінії розвитку закладів освіти на інноваційних засадах у контексті формування ціннісно-орієнтованих компетенцій педагогів.	Вміння формувати духовність за допомогою вивчених засобів і методів. Вміння транслювати засвоєні та переосмислені цінності у закладі освіти за місцем праці. Здатність сприяти активізації емоційно-ціннісного і компетентнісного розвитку, спираючись на інноваційні засади й відповідні освітні компетенції. Навички реалізації заходів, пов'язаних із організацією розвитку духовності й ціннісно-орієнтованого підходу в умовах освітнього процесу. Здатність сприяти компетентнісному розвитку, який буде реалізовуватися на інноваційних засадах.
		Тема 11. Розбудова середовища освіти та компетенції педагога у ньому.	
		Тема 12. Дороговкази для ціннісно-орієнтованого управління у процесі освіти.	
		Тема 13. Навчальні заходи, важливі для розбудови ціннісно-орієнтованого середовища освіти. Тема 14. Педагогічні інновації та сучасна освіта. Тема 15. Презентація авторських творчих проектів. Критерії оцінки ефективності зворотного зв'язку.	
Усього	30 акад.		

	ГОДИН		
Подальший дистанційний курс навчання (самостійне опрацювання)			
Зміст. Основні теми	К-ть год.	Форма навчання	Очікувані результати
Педагоги працюють в дистанційному режимі, виконують завдання навчальних модулів.	30	Дистанційна	Усвідомлення цінності кожної особистості, залученої до процесу освіти, її гармонійного розвитку та зростання. Навички ціннісної комунікації, відкритість на цінності різних людей і на безперервний професійний компетентнісний розвиток. Відданість задуму щодо важливості участі в ціннісно-орієнтованому освітньому процесі учнів, їхніх батьків та педагогічного колективу. Переосмислення власної педагогічної практики в ключі можливості формування духовності, розвитку нових компетенцій та активізації існуючих, а також в контексті емоційно-ціннісного розвитку. Опрацювання і підготовка навчальних проектів.
<p><i>Курс завершується захистом (презентацією) авторських творчих проектів (навчально-методичних розробок, презентацій, навчальних проектів). Видача відповідних документів про підвищення кваліфікації.</i></p>			

Завдання для контролю

Теми авторських творчих проектів

1. Поняття «духовність педагога». Її основні засади і практичні форми прояву.
2. Любов до педагогічного фаху та витривалість у ньому: практичний вимір.

3. Форми і підходи до духовного розвитку, суттєві для формування зрілої особистості педагога.
4. Ситуації, коли розвиток педагогічного покликання потребує додаткової мотивації. Труднощі педагога та емоційно-ціннісні орієнтири для відповіді на них.
5. Поняття «професійне покликання». Професія і покликання як вільний вибір людини.
6. Особистий рівень формування педагога: основні засади і практичні прояви.
7. Християнський рівень формування педагога: основні засади і практичні прояви.
8. Професійний рівень формування педагога: основні засади і практичні прояви.
9. Формування ціннісних стандартів професійної спільноти закладу освіти: особливості спілкування та міжособистісні взаємини педагогів.
10. Формування ціннісних стандартів професійної спільноти закладу освіти: особливості взаємин між педагогами і учнями.
11. Компетенції педагога у ціннісно-орієнтованому середовищі освіти.
12. Ціннісно-орієнтоване управління закладом освіти: параметри і практичні вияви.
13. Практичні заходи, важливі для комплексного формування духовності педагогів у закладі освіти.
14. Способи підвищення емоційно-ціннісних компетенцій для вчителів, які мають понад десять років стажу педагогічної праці.
15. Профіль сучасного педагога і місце духовних цінностей у ньому.

Теми практичних завдань / презентацій

1. Підбір матеріалів (на основі діяльності конкретного закладу освіти) для рольової гри «Керівник чи лідер».
2. Використовуючи додаткові джерела, дати визначення основних цінностей, формування яких важливе для якості процесу освіти.
3. Підготувати короткі огляди концепцій лідерства, можливих для застосування в діяльності педагогічних працівників.
4. На прикладі певної навчальної групи проаналізувати групові цінності, а також рівень емоційно-ціннісного розвитку групи.
5. Використовуючи додаткові джерела, підготувати матеріали для курсу «Місія і профіль сучасного педагога», адаптованого для певного закладу освіти.
6. Використовуючи додаткові джерела, підготувати матеріали для курсу «Педагогічний супровід учня в закладі освіти», адаптованого для певного закладу освіти.
7. На основі опрацювання рекомендованої літератури визначити критерії ціннісно-орієнтованого підвищення кваліфікації та скласти програму «Вечора зростання у цінностях» для педагогів певного закладу освіти.

8. Використовуючи додаткові джерела, скласти програму і проект педагогічної конференції «Ціннісно-орієнтоване виховання» для молодих педагогів (до п'яти років педагогічного стажу).
9. Підбір аргументів для участі у дебатах: «Чи можливий якісний педагогічний супровід учнів у системі освіти? Або часу і навантаження педагога на практиці вистачає лише для організації і проведення уроків?».
10. Опрацювати рекомендовану літературу та підібрати варіанти вправ для тренінгу з розвитку цінностей. Наприклад, вправ, які б сприяли переосмисленню, активізації та розвитку родинних і духовних цінностей, ціннісної комунікації тощо.
11. Підбір матеріалів для презентації «Педагогічні інновації в системі освіти».
12. Підбір матеріалів для рольової гри: «Ціннісні способи вирішення конфліктів у спілкуванні педагогів і батьків учнів».
13. Підбір матеріалів для рольової гри: «Ціннісні способи вирішення конфліктів у спілкуванні педагогів і учнів».
14. Підбір матеріалів для рольової гри: «Ціннісні способи вирішення конфліктів у спілкуванні всередині педагогічного колективу».
15. На прикладі одного із закладів освіти (за вибором) проаналізувати артефакти культури процесу освіти: цінності, основні переконання, емоційно-ціннісні підходи, структуру, комунікаційні стратегії.

Методи та форми контролю

Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється: систематичний поточний контроль знань під час практичних занять у формі опитувань, виконання завдань за темою занять, участі в обговоренні.

Оцінювання рівня виконання індивідуальної роботи проводиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі авторських творчих проєктів. Індивідуальне завдання перевіряється на відповідність оформлення згідно з вимогами, а також на повноту, ґрунтовність матеріалу, наявність цікавих фактів та прикладів, висновків.

Методи навчання

Викладання теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа-конспекту. Постановка проблемних питань, виконання навчального проєкту, застосування міні-дискусії, рольових ігор, дебатів та тренінгів. Виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації і супровід викладача.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні джерела

1. Бех І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання: Наук.-метод. посіб. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.
2. Вчимося позитивної взаємодії : практикум / [с. Х. Буштин, СНДМ, І. Ковалик, І. Сіданіч та ін.] ; [укладач І.М. Матійків]. – Львів – Видавництво «Компанія «Манускрипт», 2017. – 544 с.
3. Демчук О. Сімейні цінності як парадигма інституту життєдіяльності. Нова педагогічна думка, 2017, № 1 (89).
4. Деніжна С.О. Етика і психологія сімейного життя : навч. посібник / С.О. Деніжна, М.О. Сова. – К. : Вид. центр НУБіП України, 2010. – 212 с.
5. Засади формації вчителя: особистісні та духовні аспекти / упор. с. Георгія Припутницька. – Львів: Априорі, 2017. – Ч. 1. – 72 с.
6. Засади формації вчителя: виховні аспекти навчальної діяльності / упор. с. Георгія Припутницька. – Львів : Свічадо, 2018. – Ч. 2. – 84 с.
7. Козицька М. Співпраця батьків і вчителя// Початкова освіта. – 2014. – №22.
8. Кушнір Р. Мистецтво відповідального спілкування, або як знаходити глибинне порозуміння з іншою людиною. – Дрогобич: Коло, 2017. – 237 с.
9. Майба П., Максименко І. Покликані до любові та витривалості: Навчальний посібник основних засад духовності педагога. – Львів: Свічадо, 2018. – 102 с.
10. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004.
11. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
12. Олійник В.В., Даниленко Л.І. Впровадження результатів Міжнародної програми TEMPUS «Справедливе оцінювання» в Українську систему післядипломної педагогічної освіти // Післядипломна освіта в Україні. – 2007. – №1.
13. Перчак С.В. Значення спілкування в розвитку особистісних якостей дитини // Розкажіть онуку. – 2007. – №8.
14. Покликані до любові та витривалості 2. Основні засади формування педагога: особистий, християнський і професійний рівень. Серія: Католицька освіта. / Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ. – Львів: Свічадо, 2019. – 144 с.

15. Покликані до любові та витривалості 3. Лінії розвитку католицьких закладів освіти. Серія: Католицька освіта. / Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ. – Львів: Свічадо, 2019. – 144 с.
16. Сідляр О. Радість бути вчителем. – Львів: Бона, 2020. – 147 с.
17. Як створювати християнські дошкільні центри чи заклади освіти: Порадник від А до Я. – Львів: Свічадо, 2019. – 128 с.

Додаткові джерела

1. Аристова Л.С. Формування у старшокласників естетичного ставлення до мистецтва в процесі вивчення художньої культури: автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Л.С. Аристова. – Київ, 2008. – 24 с.
2. Католицька школа: Модель діяльності закладу освіти. Практичний довідник. Серія: Католицька освіта // Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ. Львів: Свічадо, 2019, 428 с.
3. Пенькова О.І. Сім'я як чинник розвитку духовних цінностей старшокласників / О.І. Пенькова // Проблеми загальної та педагогічної психології. – К., 2009.– Т. 11. – Ч. 5.
4. Сімейні цінності : навчально-методичний посібник до навчальної програми «Сімейні цінності» [для педагогічних працівників] / В.І. Прит, С.І. Тесленко, З.В. Охрименко, Л. В. Корецька. – Івано-Франківськ : НАІР, 2013. – 196 с.
5. Сімейні цінності: комплекс навчальних програм сімейного виховання / [О.В. Мельник (кер. авт. кол.), Т.В. Кравченко, Л.В. Канішевська та ін.]. – Івано-Франківськ : Типовіт, 2012. – 48 с.
6. Скібіцька Л.І. Лідерство та стиль роботи менеджера: навч. посіб. / Л.І. Скібіцька. – Київ: Центр учбової літератури, 2009. - 192 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/311-lderstvo-ta-stilroboti-menedjera-skbtska-l.html>.
7. Шляхом душпастирського служіння в освіті. Збірник навчально-практичних матеріалів. Серія: Католицька Освіта. / Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ. – Львів: Свічадо, 2019. – 116 с.